

Høring: Forslag til endringer i forskrift av 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner - Gjennomføring av Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/1628 om utslippsgrenser for forurensende luftarter og partikler for og typegodkjennelse av forbrenningsmotorer til mobile ikke-veigående maskiner.

Arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Petroleumstilsynet sender med dette forslag til endringer i forskrift av 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner (maskinforskriften) på høring. Forskriften er fastsatt med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven), lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsloven), lov 11. juni 1976 nr. 79 om produktkontroll (produktkontrollloven) og lov 24. mai nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (el-tilsynsloven).

Maskinforskriften forvaltes av Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Arbeidstilsynet har et koordineringsansvar for forskriften.

1. Bakgrunnen for forslaget

Forslaget om endringer i maskinforskriften kommer som følge av vedtakelsen av Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/1628 om utslippsgrenser for forurensende luftarter og partikler for og typegodkjennelse av forbrenningsmotorer til mobile ikke-veigående maskiner. Forordningen får anvendelse på motorer som er montert i et bredt utvalg av maskiner, slik som håndholdte motorsager, snøfresere, snøscootere, enkelte typer vannfartøyer, anleggsmaskiner, lokomotiver mm.

Formålet med høringen er å informere om endringer i EU-regelverket og om hvordan dette er tenkt gjennomført i norsk rett, samt å gi høringsinstansene anledning til å kommentere endringsforslagene.

2. Gjeldende rett

Maskinforskriften gjennomfører Europaparlamentets og Rådets direktiv 2006/42/EF om maskiner (maskindirektivet) i norsk rett, og gjelder ved konstruksjon, bygging og omsetning av maskiner med tilhørende komponenter og utstyr, jf. forskriften § 1. Forskriften er i all hovedsak bygget opp med funksjonskrav og retter seg mot produsenter, importører, leverandører og forhandlere av maskiner. Formålet med maskinforskriften er å sikre at maskiner og sikkerhetskomponenter konstrueres slik at de i minst mulig grad utgjør en risiko for uheldige belastninger eller skade på liv og helse. Forskriften kapittel 2 stiller krav til vern mot skade på liv og helse ved konstruksjon og bygging, samt prosedyrer for samsvarsvurdering og krav til merking av maskiner.

Forskriftens vedlegg XII Miljøkrav til forbrenningsmotorer gjennomfører direktiv 97/86/EF med senere endringsdirektiver. Vedlegget angir grenseverdier for utslipp av forurensende gasser og partikler samt krav om typegodkjenning og merking av motorer som omfattes av direktivet.

3. Implementeringen av Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/1628

Forordning (EU) nr. 2016/1628 erstatter direktiv 97/68/EF med endringsdirektiver.

Forordningen endrer i tillegg forordning (EU) 1024/2012 (IMI-regulativet) og forordning (EU) 167/2013 om typegodkjenning av jord- og skogbrukstraktorer.

Forordningen ble vedtatt 14. september 2016, og trådte i kraft i EU 1. januar 2017, med unntak av artikkel 61 som kom til anvendelse fra 6. oktober 2016. Forordningen er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen, og det tas forbehold om at dette blir gjort.

Forordningen viderefører tidligere krav, men fastsetter også nye og strengere krav til utslipp grunnet behov for å justere utslippsgrensene i tråd med teknologiske fremskritt for motorproduksjon, samt nå politiske mål om luftkvalitet. De nye kravene fremgår av forordningen bilag II og omtales som «Trinn V-emisjonsgrenser».

I forordningen er det nedfelt administrative og tekniske krav til EU- typegodkjenning. En endring fra tidligere direktiv er at forordningen kun nedsetter grunnleggende regler og prinsipper for typegodkjenning. Kommisjonen er samtidig gitt delegert myndighet til å vedta rettsakter og gjennomføringsakter for mer tekniske detaljer i prosessene hva gjelder både typegodkjenning og markedsovervåkning. Det legges til rette for utveksling av data og opplysninger mellom nasjonale myndigheter og mellom nasjonale myndigheter og Kommisjonen i forbindelse med EU-typegodkjenninger. De nye forenklete administrative prosedyrene skal bidra til å forbedre håndhevelsen av regelverket, herunder styrkede regler for markedsovervåkning.

Nytt i forordningen er at det nedsettes krav for maskinprodusenter av mobile ikke-veigående maskiner som skal sikre at motorenes prestasjoner hva gjelder utslipp av gass og partikler, blir opprettholdt ved monteringen av motorer i maskiner.

Forordningen utvider også anvendelsesområdet fra tidligere direktiv ved at også motorer til skogs- og landbruksmaskiner nå omfattes.

Forordningen artikkel 57 stiller krav til nasjonale myndigheter om å fastsette sanksjonsregler for overtredelser av forordningen eller rettsakter vedtatt i henhold til forordningen. De nasjonale myndigheter har frist til 7. oktober 2018 for å melde inn til Kommisjonen hvilke nasjonale sanksjonsregler som er vedtatt. Dersom forordningen blir inntatt som vedlegg til maskinforskriften, vil Arbeidstilsynet ha hjemmel i gjeldende bestemmelse i arbeidsmiljøloven § 18-10 til å ilegge overtredelsesgebyr for de overtredelser som er nevnt i artikkel 57 nr. 2.

Direktoratet for arbeidstilsynet foreslår at dagens maskinforskrift vedlegg XII oppheves og at forordning (EU) nr. 2016/1628 gjennomføres som nytt vedlegg XII til maskinforskriften.

4. Redaksjonelle endringer

I maskinforskriften § 1 nr. 3 og § 8 tredje ledd benyttes begrepet «flyttbare maskiner» som betegnelse på den typen maskiner som er omfattet av tidligere direktiv, og nå av forordningen. For å sikre en uniform begrepsbruk på tvers av regelsettene, foreslås det å endre ordlyden i forskriften slik at begrepet «flyttbare maskiner» endres til «mobile ikke-veigående maskiner». Endringene er av redaksjonell art.

5. Administrative og økonomiske konsekvenser ved implementering av forordningen

For Norges del vil en implementering av forordningen i korthet innebære at man forplikter seg til å oppfylle kravene i forordningen artikkel 5. Artikkel 5 nr. 1-5 stiller krav om å (1) utpeke godkjennende myndigheter og markedsovervåkingsmyndigheter i overensstemmelse med forordningen, (2) underrette kommisjonen [ESA] om opprettelsen og utpekingen av myndighetene som nevnt i nr. 2, (3) kun tillate at nærmere bestemte motorer og mobile ikke-veigående maskiner settes i omsetning, (4) ikke forby, begrense eller hindre at nærmere bestemte motorer settes i omsetning, og (5) tilrettelegge for og gjennomføre markedsovervåkning og kontroll av motorer på markedet i overensstemmelse med kapittel III i forordning (EF) nr. 765/2008 om akkrediterings- og markedstilsynskrav i forbindelse med markedsføring av produkter. Forordning (EF) nr. 765/2008, som er en del av EUs varepakke, ble inntatt i EØS-avtalen vedlegg II kapittel XIX ved EØS-komiteens vedtak av 13. juli 2012.

Nærmere krav til markedsovervåkningsmyndighetene fremgår av artikkel 7, som stiller krav om at det i passende omfang og på grunnlag av passende stikkprøver skal foretas dokumentkontroll og eventuelt fysisk kontroll og laboratoriekontroll av motorer.

I tillegg vil Norge forplikte seg til å rapportere til kommisjonen [ESA] om nærmere bestemte forhold som nevnt i bl.a. artikkel 50, 51, 57 og 59.

Norge er allerede gjennom implementeringen av Europaparlamentets og Rådets direktiv 97/68/EF og Forordning (EF) nr. 765/2008 i stor grad forpliktet til å håndheve slike forpliktelser som er nevnt ovenfor. Implementeringen av forordningen antas derfor ikke å føre til store administrative konsekvenser for Norge, ut over ordinært regelverksarbeid.

I Norge er det forholdsvis få store og internasjonale maskinprodusenter. Implementeringen og forskriftsendringen anses dermed ikke å føre til store konsekvenser for norske aktører.

6. Høringsfrist

Vi ber om at høringsinstansene inngir innspill til høringen innen 23. mars 2017. Innspill kan sendes til Direktoratet for arbeidstilsynet, Postboks 4720 Sluppen, 7468 Trondheim, eller post@arbeidstilsynet.no.

Spørsmål kan rettes til Martin Stokkan på e-post martin.stokkan@arbeidstilsynet.no.

Vi ber om at vårt referansenummer 2016/43842 oppgis ved svar.